

ПРОГРАМА:

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020

ПРИОРИТЕТНА ОС:

Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ:

Инвестиционен приоритет 1.1 „Технологично развитие и иновации“

ПРОЦЕДУРА:

Подобряване на производствения капацитет в МСП

УПРАВЛЯВАЩ ОРГАН/ДИРЕКЦИЯ:

Министерство на икономиката

КРАЕН СРОК:

- 04.04.2016 г., 19:00 ч.

СУМА НА ФИНАНСИРАНЕ:

Бюджет по схемата: 97 791 500 лв.

Минимален и максимален размер на помощта

- за микро, малки и средни предприятия – от 100 000 лв. до 1 000 000 лв.
- за големи предприятия - от 100 000 лв. до 1 500 000 лв.

Безвъзмездно финансиране:

- 1) Интензитет на помощта за режим „регионална помощ“:

Категория на предприятието	Максимален интензитет на помощта за дейности извън ЮЗР*	Максимален интензитет на помощта за дейности в ЮЗР
Микро и малки предприятия	70 %	45 %
Средни предприятия	60 %	35 %
Големи предприятия	50 %	25 %

*ЮЗР – Югозападен район

- 2) Интензитет на помощта за режим „de minimis“:

Категория на предприятието	Максимален интензитет на помощта
Микро, малки, средни и големи предприятия	90 %

3) Интензитет на помощта за „консултантски и помощни услуги за иновации в полза на МСП“

Категория на предприятието	Максимален интензитет на помощта
Микро, малки, средни и големи предприятия	90 %

Остатъкът от общите допустими разходи по проекта, независимо от приложимия режим на държавна помощ, трябва да бъде съфинансиран чрез собствени средства на кандидата или със средства от външни източници, които средства изключват всякаква публична подкрепа.

БЕНЕФИЦИЕНТИ:

За да бъдат допустими, кандидатите по схемата трябва да отговарят на следните условия:

- 1) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите или са еквивалентно лице по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейското икономическо пространство.
- 2) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които имат **минимум три** приключени финансови години (2013, 2014 и 2015г.)

Не са допустими за кандидатстване:

- Клонове на юридически лица, регистрирани в България, не могат да участват в процедурата за подбор на проекти поради липсата на самостоятелна правосубектност.
- микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия, **които имат седалище или клон със седалище на територията на община**, посочена в Приложение № 4 към Наредба № 9 от 21 март 2015 г. за прилагане на подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. и са заявили за подпомагане дейности по проекта, **които ще се осъществяват в община на територията на селските райони** в Република България - Приложение № 4 към Наредба № 9/2015 г. (Приложение Р).
- предприятия, извършващи основната си икономическа дейност или кандидатстващи за финансиране на дейности за преработка и/или маркетинг на горски продукти.
- предприятия, извършващи основната си икономическа дейност или кандидатстващи за финансиране на дейности, които съгласно КИД 2008 (Приложение С към Насоките за кандидатстване) попадат в Сектор С - код на икономическа дейност 10 „Производство на хранителни продукти“ и код 11 „Производство на напитки“:
- - 10.1 „Производство и преработка на месо; производство на месни продукти, без готови ястия“;

- - 10.2. „Преработка и консервиране на риба и други водни животни, без готови ястия“;
- - 10.3. „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия“;
- - 10.4. „Производство на растителни и животински масла и мазнини“;
- - 10.5. „Производство на мляко и млечни продукти“;
- - 10.6. „Производство на мелничарски продукти, нишесте и нишестени продукти“;
- - 10.81. „Производство на захар“;
- - 10.83. „Преработка на кафе и чай“;
- - 10.84. „Производство на хранителни подправки и овкусители“;
- 10.91. „Производство на готови храни за животни“; 20
- 11.02. „Производство на вина от грозде“;
- - 11.03. „Производство на други ферментирани напитки“;
- - 11.06. „Производство на малц“.

ОПИСАНИЕ:

Предоставяне на фокусирана подкрепа на българските предприятия за повишаване на иновационната дейност в тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС), като изпълнението на проектите, подкрепени по процедурата, следва да води до пазарна реализация на продукт (стока или услуга) или внедряване на процес в приоритетните направления на тематичните области на ИСИС.

ИСИС адресира необходимостта от синхронизиране на усилията в сферата на развитието на икономиката, научните изследвания и иновациите, и засилване на връзката между науката и бизнеса. Стратегическата цел на ИСИС е „До 2020 г. България да премине от групата на „плахите иноватори“ в групата на „умерените иноватори“. Изпълнението на тази цел се свързва с провеждането на ефективна политика за растеж на базата на конкурентните предимства на индустрията и научните изследвания. ИСИС определя тематични области, като посредством регулярна комуникация с всички партньори и заинтересовани страни ще се гарантира непрекъснат процес на предприемаческо откритие. В тази връзка, по Приоритетна ос 1 на ОПИК (вкл. настоящата процедура) ще се подкрепят изключително дейности попадащи в специфичните тематичните области на ИСИС.

ИСИС определя следните четири тематични области по Цел 1:

- ИКТ и информатика;
- мехатроника и чисти технологии;
- индустрия за здравословен живот и биотехнологии;
- нови технологии в креативните и рекреативните индустрии.

Очакваните резултати от подкрепата по процедурата се изразяват в нарастване на дела на предприятията, които внедряват и разпространяват иновации, в резултат на което ще се повиши иновационния им капацитет и конкурентоспособност.

I. Допустими проекти:

1) Изпълнението на проекта следва да води до пазарна реализация на продукт (стока или услуга) или внедряване на процес, попадащи в обхвата на изброените по-долу приоритетни направления на тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация:

• ИКТ и информатика:

- производства, особено Fabless и нови подходи за дизайн и/или асемблиране;
- ИКТ подходи в машиностроене, медицина и творчески индустрии (във връзка с другите три тематични области), вкл. дигитализация на културно-историческо наследство, развлекателни и образователни игри, „инбедид“ софтуер;
- 3D дигитализация, визуализация и прототипиране;
- Big Data, Grid and Cloud Technologies;
- безжични сензорни мрежи и безжична комуникация/управление;
- езикови технологии;
- уеб, хибридни и "native" приложения, уеб базирани приложения за създаване и експлоатиране на нови услуги и продукти;
- използване на нови възможности във връзка с аутсорсинг и ИКТ-базирани услуги и системи.

• мехатроника и чисти технологии:

- производство на базови елементи, детайли, възли и оборудване, вграждани като част от мехатронен агрегат или самостоятелно съставляващи такъв агрегат;
- машиностроене и уредостроене, вкл. части, компоненти и системи, с акцент върху транспорта и енергетиката;
- инженеринг, реинженеринг и продължаване на жизнения цикъл на индустриални машини, уреди и системи;
- системи за автоматизирано и софтуерно подпомагано управление с приложение в производството;
- вграждане на ВЕИ в роботизирани системи с изкуствен интелект;
- създаване на съвременни информационни комплекси за автономни енергийни системи;
- роботика и автоматизация на процеси, в т.ч. 3-D моделиране на роботизирани автоматизирани системи;
- проектиране и производство на високо-технологични продукти и/или участие в над-национална производствена верига, вкл. в аеро-космическата индустрия;
- био-мехатроника;
- интелигентни системи и уреди, „интелигентни домове“ – „интелигентни градове“;
- чисти технологии с акцент върху транспорта и енергетиката (съхранение, спестяване и ефективно разпределение на енергия, електрически превозни средства и еко-мобилност, водород-базирани модели и технологии, безотпадни технологии, технологии и методи за включване на отпадъчни продукти и материали от производства в други производства).

• индустрия за здравословен живот и биотехнологии:

– методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти);

- производство на специализирани храни и напитки (бебешки и детски, „космически“ храни);
- производство на инструменти, оборудване, консумативи за медицинска и дентална диагностика и терапия и/или участие в над-национална производствена верига;
- персонална медицина, диагностика и индивидуална терапия, лечебни и лекарствени форми и средства;
- медицински и лечебен туризъм с акцент върху възможностите за персонализация (немасов, а персонален туризъм);
- нано-технологии в услуга на медицината;
- био-технологии с пряко приложение за здравословен начин на живот;
- „сини“ технологии и приложение на нови методи и технологии в устойчивото ползване на речни и морски ресурси;
- производство на инсталации за добиване на екологично чиста електроенергия и промишлена вода;
- зелена икономика.

• **нови технологии в креативните и рекреативните индустрии:**

- културните и творческите индустрии (според дефиниция на ЕК: архитектура, архивно дело и библиотекарство, артистични занаятчийство, аудио-визуални форми (филми, ТВ, видео игри и мултимедия), културно наследство, дизайн, вкл. моден дизайн, фестивали, музика, сценични и визуални изкуства, издателска дейност, радио);
- компютърни и мобилни приложения и игри с образователен, маркетинг и/или развлекателен характер;
- алтернативен (селски, еко-, културен и фестивален) и екстремн туризъм и спорт (за стимулиране на несезонен, немасов, а постоянен нишов туризъм);
- производство на стоки и съоръжения с пряко приложение в тези сфери (напр. национални (регионални) носии, велосипеди, стени за катерене и др. стоки за алтернативни и екстремни спортове, костюми, декори, материали за исторически възстановки, специализирана екипировка и оборудване, печатни издания).

2) Проектите трябва да внедряват иновация, която е собствена разработка или на база интелектуални права, придобити от трети лица.

Съгласно Наръчника от Осло (Manuel d'Oslo 3e édition © OECD/EUROPEAN COMMUNITIES 2005) **иновация** е въвеждане в употреба на някакъв нов или значително подобрен продукт (стока или услуга) или производствен процес, на нов метод за маркетинг или на нов организационен метод в търговската практика, организацията на работните места или външните връзки, които създават пазарни предимства и при това повишават конкурентоспособността на фирмите.

По процедурата **няма** да се приемат за иновации:

- незначителни изменения или подобрения;
- рутинни модернизации¹²;
- редовни сезонни изменения (такива като в асортимента на облеклото);
- следствия от приспособяване към изискванията на отделния клиент, които не водят до съществени отлики от продукцията, произведена за останалите клиенти;
- изменения в дизайна, които не променят функционирането, предназначението или техническите характеристики на стоката или услугата;
- проста препродажба на нови стоки или услуги, придобити от други предприятия;

- увеличаване на производствения капацитет или капацитета за предоставяне на услуги чрез добавяне на производствени или логистични системи, които са много сходни с вече използваните.

Съгласно посочената дефиниция могат да бъдат разграничени следните **видове иновации**:

- **Продуктова (стока или услуга) иновация** е внедряване на стока или услуга, която е нова или значително подобрена по отношение на нейните свойства или начини на използване. Това включва и значителните подобрения в техническите характеристики, компонентите и материалите, вграден софтуер, степента на удобството при ползване или в някакви други функционални характеристики;
- **Производствена (процесова) иновация** е внедряване на нов или значително подобрен начин на производство или доставка на продукта. Тук влизат значителни изменения в технологиите, производственото оборудване и/или софтуера;
- **Маркетингова иновация** е внедряване на нов метод за маркетинг, включително на значителни изменения в дизайна или опаковката на продукта, неговото складиране, реклама на пазара или в определянето на неговата продажна цена;
- **Организационна иновация** е внедряване на нов организационен метод в търговската практика на фирмата, в организацията на работните места или външните връзки.

ВАЖНО: С оглед на постигане на целите и изпълнение на индикаторите, заложиени в ОПИК 2014-2020, по процедурата **ще бъдат финансирани САМО проекти, въвеждащи продуктова и/или производствена иновация.**

3) Допустими за подкрепа по Елемент „Инвестиции“, в случаите на режим Регионална инвестиционна помощ съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 са проектни предложения, които имат за свой основен предмет осъществяването на първоначални инвестиции в материални и нематериални активи, свързани със:

– създаването на нов стопански обект или

Създаването на нов стопански обект означава създаването на нова различна производствена единица, а не на ново различно юридическо лице. За да се определи като стопански обект производствената единица трябва да е пространствено, функционално и организационно отделена единица, която се характеризира с висока степен на автономност. Определянето на инвестицията като нов стопански обект, а не разширяване на капацитета на съществуващ стопански обект е в зависимост от това дали предприятието вече има стопански обект в същото конкретно местонахождение.

– разширяването на капацитета на съществуващ стопански обект, или

Разширяване на капацитета на съществуващ стопански обект е налице, когато в следствие на инвестицията съществуващият стопански обект ще може да произвежда повече от поне един от вече произвежданите продукти (макар и значително усъвършенстван), при условие че базисния производствен процес не се променя из основи.

– диверсификацията на продукцията на стопански обект с продукти, които не са били произвеждани до момента в стопанския обект, или

Диверсификацията на продукцията на стопански обект с продукти, които не са били произвеждани до момента в стопанския обект е налице, когато продуктът не е бил произвеждан в предприятието преди инвестицията за която се кандидатства. Незначително изменен продукт чрез рутинна продуктова иновация за разлика от основната иновация не се класифицира като продукт, който не е произвеждан преди. Диверсификацията на продукцията обхваща продукти с фундаментално нови характеристики, необхващащи незначително осъвременяване на продуктите.

За да бъде определена първоначалната инвестиция като диверсификация на продукцията на стопански обект е необходимо допустимите разходи да надхвърлят минималния праг уреден по чл. 14, пар. 7 от Регламента, който по-подробно е пояснен в т. 9.

– **основна промяна в целия производствен процес на съществуващ стопански обект.**

Промяна в целия производствен процес означава прилагането на основна за разлика от рутинна производствена (процесова) иновация. Модернизирането на част от производствения процес не попада в посочения вид първоначална инвестиция, за да е налице фундаментална промяна следва да се модернизира цялостния производствен процес.

За да бъде определена първоначалната инвестиция като основна промяна е необходимо допустимите разходи да надхвърлят минимален праг уреден в чл. 14, пар. 7 от Регламента, който по-подробно е пояснен в т. 9.

Недопустими са дейности, изпълнявани единствено за намаляване на текущите разходи на дадено предприятие, които не са свързани с горните инвестиции.

5) Проектът следва да бъде технически осъществим.

ВАЖНО: При внедряването на иновативните продукти (стоки или услуги) или процеси не трябва да се нарушават чужди права върху интелектуална собственост. Ненарушаването

ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ

Допустими по настоящата процедура са проекти, включващи следните дейности:

Елемент А „Инвестиции“

- Придобиване на ново оборудване, необходимо за внедряване в производството на иновативния продукт (стока или услуга) или процес.
- Придобиване на права на интелектуална собственост върху иновациите, които ще бъдат подкрепяни по процедурата.
- Придобиване/разработване на специализиран софтуер, необходим за внедряването на иновативния продукт (стока или услуга) или процес.

*По Елемент А „Инвестиции“ кандидатите **сами избират един измежду** приложимите режими на държавна/минимална помощ, като дейностите по настоящия Елемент могат да бъдат изпълнявани по преценка на кандидата:*

- *при условията и праговете за регионална инвестиционна помощ **или***
- *при условията и праговете за минимална помощ.*

Елемент Б „Услуги“

- Консултантски и помощни услуги в подкрепа на иновациите.

Консултантски услуги в подкрепа на иновациите включват:

консултиране, подпомагане и обучение в областта на трансфера на знания, като например: консултантски услуги във връзка с осъществяване на трансфера на знания, генериран по проекта, подпомагане на внедряването в производство на придобитите в рамките на проекта права по интелектуална собственост, обучения във връзка с осъществяване на трансфер на знания и др.;

- консултиране, подпомагане и обучение в областта на придобиването, защитата и експлоатацията на нематериални активи, като например: услуги, свързани със защита на интелектуална собственост на национално и международно равнище върху внедрявания по проекта иновативни продукти/процеси, вкл. проучвания, извършени от Патентно ведомство или правоспособен представител по индустриална собственост; превод и други дейности, извършени с цел придобиване на права в други страни; подготовка на заявка за патент, за регистрация на полезен модел на национално и международно равнище; услуги, свързани с получаване на защитен документ; услуги, свързани с експлоатацията на патент, полезен модел и др.п.

Горепосочените дейности са допустими, в случай че са свързани с права по интелектуална собственост за иновации, които се подкрепят по проекта (вкл. придобити в рамките на проекта). Допустимите консултантски и юридически услуги не включват непредвидени разходи, възникнали по време на изпълнение на проекта и разходи, свързани със съдебни спорове по отношение на внедрявания иновативен продукт (стока или услуга) или процес;

- консултиране, подпомагане и обучение в областта на използването на стандарти и на правилата, които ги уреждат, като например: предоставяне на професионални съвети и консултации относно приложимите за иновативния продукт (стока или услуга) или процес директиви, регламенти, стандарти, включително услуги, пряко свързани с постигане на съответствие на продукти с европейски/международни стандарти и др.п.

Помощните услуги в подкрепа на иновациите включват:

- осигуряване на бази данни с цел разработване на по-ефективни продукти, процеси или услуги, като например: осигуряване на достъп до бази данни, които да бъдат използвани във връзка с подобряването на внедрявания по проекта продукт (стока или услуга) или процес;

- осигуряване на библиотеки с цел разработване на по-ефективни продукти, процеси или услуги, като например: осигуряване на достъп до библиотеки, които да бъдат използвани във връзка с подобряването на внедрявания по проекта продукт (стока или услуга) или процес;

ВАЖНО: Дейностите за осигуряване на бази данни и библиотеки са допустими само за периода на изпълнение на проекта.

- осигуряване на пазарни проучвания с цел разработване на по-ефективни продукти, процеси или услуги, като например: услуги за провеждане на пазарни анализи и проучвания на пазара, които да допринесат за успешната пазарна реализация на внедряваната по проекта иновация;

- осигуряване на лаборатории¹³ с цел разработване на по-ефективни продукти, процеси или услуги, като например: услуги за провеждане на изследвания, измервания и изпитвания и др.;

- осигуряване на етикети за качество с цел разработване на по-ефективни продукти, процеси или услуги, като например: услуги за придобиване на етикети за качество за внедряваната по проекта иновация;

- **изпитване и сертифициране с цел разработване на по-ефективни продукти, процеси или услуги**, като например: изпитване и сертификация на иновативния продукт (стока или услуга) или процес, респективно получаване на продуктово съответствие за иновативния продукт, в съответствие с приложимите стандарти и др.

ВАЖНО: Кандидатите за безвъзмездна финансова помощ могат да представят проектни предложения, включващи комбинация от двата елемента, като **Елемент А „Инвестиции“ е задължителен**. Включването САМО на дейности по Елемент Б „Услуги“ е НЕДОПУСТИМО по настоящата процедура.

ВАЖНО: В случай че кандидатът предвижда придобиване на правата на интелектуална собственост върху предложената за внедряване иновация в рамките на проекта, при подаването на проектното предложение е необходимо да бъде предоставен сключен договор за прехвърляне на права по интелектуална собственост, удостоверяващ, че за внедряването на определен продукт(стока или услуга)/процес, кандидатът ще придобие от трето лице чрез закупуване или по друг законосъобразен начин права по интелектуална собственост в рамките на проекта.

ВАЖНО: В случай че на етап кандидатстване бенефициентът е представил заявка за патент/полезен модел/промишлен дизайн, придобиването на патент за изобретение, свидетелство за регистрация на полезен модел, свидетелство за регистрация на промишлен дизайн по отношение на представената заявка следва да бъде осъществено в рамките на срок от 3 години след приключването на проекта.

УСТОЙЧИВОСТ

Инвестицията следва да се поддържа в региона получател най-малко пет години или три години в случай на МСП след изпълнението на инвестицията. Посоченото изискване ще бъде проверявано както чрез извършване на проверки на място, включително и относно обстоятелството дали съответният актив е доставен, инсталиран, тестван и пуснат в експлоатация, отговаря на техническите спецификации, използва се на определеното място за целите на проекта, съгласно договора за безвъзмездна финансова помощ, така и чрез проследяване на изпълнението на индикаторите по т. 7.2.

С оглед определяне на реалистичността на предвидените разходи за закупуване на активи, кандидатът следва да приложи към Формуляра за кандидатстване *оферта и/или извлечение от каталог на производители/ доставчици и/или проучване в интернет* за всяка отделна инвестиция в активи.

Допустими по процедурата са следните видове разходи:

Елемент А „Инвестиции“

- 1) Разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи, необходими за изпълнението на дейностите по проекта;
- 2) Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи¹⁷ (вкл. разходи за разработване на софтуер), необходими за изпълнението на дейностите по проекта.

ВАЖНО: Разходите за нематериални активи са допустими само до 50% от общите допустими инвестиционни разходи за първоначалната инвестиция при приложим режим на държавна помощ „Регионална инвестиционна помощ“.

Елемент Б „Услуги“

1) Разходи за консултантски и помощни услуги в подкрепа на иновациите 18.

ВАЖНО: Посочените разходи следва да бъдат извършени за изпълнение на дейностите по Елемент Б „Услуги“, посочени в т. 13.1.

ВАЖНО: Разходите за Елемент Б „Услуги“ не следва да надвишават 50% от общо допустимите разходи по проекта

Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта:

Продължителността на изпълнение на всеки проект не следва да надвишава **18 /осемнадесет/ месеца**, считано от датата на влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Подаването на проектните предложения се извършва по изцяло електронен път чрез попълване на уеб базиран формуляр за кандидатстване и подаване на формуляра и придружителните документи чрез **Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020)** единствено с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg>.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ:

Информация за допълнителни документи и изисквания може да бъде получена при връзка с експерти от *Институт за управление на програми и проекти ЕООД*.